

УДК 348.147:811.111
DOI <https://doi.org/10.32840/1992-5786.2022.83.29>

Н. В. Зайцева

старший викладач кафедри «Іноземні мови»
Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного

С. В. Симоненко

завідувач кафедри, доцент кафедри «Іноземні мови»
Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного

О. М. Супрун

старший викладач кафедри «Іноземні мови»
Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного

ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ВІЗУАЛЬНОЇ ГРАМОТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ У КУРСІ ESP

У представленій статті проаналізовано стратегії ефективного навчання здобувачів немовних спеціальностей опрацювання візуалізованих навчальних матеріалів англійською мовою у курсі іноземної мови за професійним спрямуванням. Акцентовано увагу на тому, що максимально ефективного використанню засобів візуалізації в освітньому процесі передують ґрунтовна підготовка викладача (визначення форм візуалізації та аспектів навчальної дисципліни, здійснення візуалізації, навчання здобувачів освіти ефективній візуалізації матеріалу, формування та розвиток навичок використання відповідного вокабуляру для вільного усного та письмового опису наданих засобів візуалізації). Розглянуто два аспекти формування навичок візуалізації у курсі іноземної мови за професійним спрямуванням – роботу під керівництвом та за менторства викладача англійської мови, а також самостійну роботу здобувачів вищої освіти над візуалізацією похідного або власного контенту. Окреслено етапи навчання створення засобів візуалізації та застосування наочних засобів на етапах навчальної діяльності у рамках практичного заняття (прелімінарний, коопераційний та рефлексійний). Наголошено, що візуалізація досягнених окремими здобувачами освіти або групами навчальних результатів є критично важливою. Представлено досвід формування навичок самостійного створення студентами засобів візуалізації змісту (зокрема, в аспектах самостійної та наукової роботи здобувачів вищої освіти). Відмічено, що для розвитку навичок візуалізації здобувачів освіти найважливішими є досвід та практика, а також оновлення знання сучасних тенденцій у ілюструванні та презентуванні. Підкреслено, що передумовами ефективною навчальною діяльністю з опорою на візуалізовані засоби навчання є баланс у навчальній діяльності на занятті та в аспектах самостійної та наукової роботи між усіма форматами іншомовленнєвої інформації (текстовий, візуалізований, мультимедійний) та висока мотивація здобувачів вищої освіти.

Ключові слова: візуалізація, наочність, англійська мова за професійним спрямуванням, іншомовленнєва діяльність, візуальна грамотність.

Постановка проблеми. Зважаючи на зміни у способі мислення сьогодношньої молоді для підтримки ефективності, інтенсивності і темпу навчальної діяльності, а також для активного залучення в усі види іншомовленнєвої діяльності здобувачів вищої освіти педагогам слід відповідно змінювати підходи до відбору, адаптації, укладання та представлення навчальних матеріалів. З одного боку, слід враховувати швидку втрату концентрації, схильність до ігнорування візуально непривабливого або одноманітного контенту, зокрема суцільних текстів великого обсягу, неважність до деталей або підтексту сучасних здобувачів освіти, а з іншого – позитивно сприймати та розвивати стрімкий темп мислення молоді, швидкість реакції, відкритість до усього нового, гнучкість у сприйнятті варіативних концепцій та

точок зору. Особливістю сучасної академічної поведінки нинішніх здобувачів освіти вважаємо також націленість на результат і, відповідно до вище названих особливостей мислення, – пошук і ефективне винайдення найкоротшого способу досягти поставленої мети з максимальною винахідливістю. Як показує досвід, текст як основний інструмент академічної взаємодії викладача і здобувача освіти великою мірою замінили візуалізовані засоби навчання – наочність, яка на сьогодні є одним з основних засобів засвоєння наданої інформації і представлення власного мисленнєвого продукту.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Концепція інтеграції засобів візуалізації у викладання англійської мови не є новою, ще у середині ХХ століття Г. Мередіт [1] запропонував принципи

імплементції наочності у курси англійської, які сьогодні знаходять відображення у роботах сучасних педагогів: обов'язкова адаптація доступних ресурсів; тісний зв'язок зображення з визначеним завданням у навчальному процесі; дотримання балансу між усіма різноманітними елементами в освітньому процесі та обов'язкове прищеплення студентам самостійності у їх готовності використовувати мову в реальному контексті.

Сучасний словник ТКТ для викладання англійської [2] визначає допоміжні засоби візуалізації ('visual aids') як «картинку, діаграму тощо, на що можуть дивитися студенти, які можуть допомогти викладачу ілюструвати форму значення». Багато сучасних дослідників теми зазначають, що використання засобів візуалізації допомагає привернути увагу студентів, стимулювати та посилити засвоєння другої мови, так само як допомагає студентам запам'ятовувати вокабуляр та структури та підвищити їх мотивацію [3, с. 6; 4]. Підтримуємо ідею А. Новован про те, що навіть лишаючи поза увагою привабливість засобів візуалізації у навчальних матеріалах, їх використання «допомагає студентам зрозуміти окремі концепти або слова, які їм важко систематизувати у пам'яті» [5].

Дискусійним залишається питання оцінювання результатів навчання за допомогою візуалізації. Погоджуючись з точкою зору С. Сур'янто про те, що інтегрування компонентів візуальної грамотності у навчальний процес вимагає альтернативних типів оцінювання, адекватних вище згаданим прийомам [6, с. 42], зазначимо, що під час опрацювання здобувачами вищої освіти немовних спеціальностей засобів наочності у курсі дисципліни «Іноземна мова за професійним спрямуванням» (покликаної прищепити студентам навички роботи з унаочненою інформацією за їх фахом, представленою англійською мовою) фокус уваги невід'ємно залишається на іншомовленнєвій діяльності. Відповідно, оцінюванню підлягає саме виконання студентами завдань з читання, письма, аудіювання та говоріння і їх прогресування у мовному аспекті.

У сучасному світі, коли особиста комунікація молоді максимально візуалізована завдяки месенджерам та мобільним додаткам, а діджиталізація є невід'ємним аспектом і одночасно передумовою освіти і професійної діяльності, самостійність, закладена Г. Мередитом більш як пів століття тому у принципи викладання англійської, включає також вміння опрацьовувати і створювати широкий діапазон засобів наочності. На сьогоднішній день вони включають не лише графічні зображення, а й продукти з мультимедійними елементами. Б. Гольдштейн [7, с.2] називає подібні комплексні засоби навчання і роботи «мультимодальними наборами» ('multimodal ensembles'), оскільки вони «складаються з різних медіа, які формують багато-

шаровий контент, що часто синхронно виникає на екрані» і акцентує їх здатність «передавати розмаїття культурних та семіотичних ресурсів для того, щоб артикулювати, тлумачити, репрезентувати та сполучати безліч концептів та масу інформації». Мультимедійні набори є, на нашу думку, наступним високо затребуваним та популярним засобом візуалізації у викладанні іноземних мов, оскільки додадуть до аспектів іншомовленнєвої діяльності учасників курсу тренування аудіювання.

Метою даного дослідження є представлення стратегій ефективного навчання здобувачів немовних спеціальностей опрацювання візуалізованих навчальних матеріалів англійською мовою у курсі іноземної мови за професійним спрямуванням. Також пропонується досвід формування навичок самостійного створення студентами засобів візуалізації змісту (зокрема, в аспектах самостійної та наукової роботи здобувачів вищої освіти).

Виклад основного матеріалу дослідження. Максимально ефективному використанню засобів візуалізації в освітньому процесі передують ґрунтовна підготовка викладача, основу якої складає вирішення чотирьох методико-педагогічних завдань:

по-перше, слід визначити форми візуалізації та аспекти навчальної дисципліни, які варто візуалізувати;

по-друге, слід власне здійснити візуалізацію – унаочнити текстову або фактичну інформацію, що буде використовуватися під час навчання. Якщо ж, наприклад, схема або фото запозичені, – слід завчасно забезпечити дотримання авторських прав на них, вказавши автора та джерело інформації, і ще раз актуалізувати важливість дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти і молодими вченими. Слід також бути готовим до «спонтанної» трансформації визначеного аспекту або теми за вимогою здобувачів вищої освіти у зручний для них формат;

по-третє, слід навчити самих здобувачів освіти ефективно візуалізувати матеріал з урахуванням усіх сучасних академічних та професійно-орієнтованих тенденцій;

по-четверте (особливо у випадку дисципліни «Іноземна мова (англійська)» або «Іноземна мова за професійним спрямуванням (англійська)»), слід сформувати та розвинути навички використання відповідного вокабуляру для вільного усного та письмового опису наданих засобів візуалізації і, відповідно, для створення адекватного та стислого текстового повідомлення (легенди, супроводу або написів) на візуальному контенті, який здобувачі освіти надають на основі текстового фрагменту або створюють наживо, як це неодноразово демонстрували їх викладачі.

У великій нагоді з вирішенням першого завдання (вирішити, що власне слід візуалізувати і у якому

форматі) стають навчально-методичні комплекси з ESP (English for Specific Purposes) – англійської мови за професійним спрямуванням – провідних видавництв світу. Укладені викладачами англійської у співпраці з фахівцями сфери призначення підручника (англійська для інженерів, для фахівців готельно-ресторанного бізнесу, для фінансистів тощо), такі комплекси містять велику кількість засобів візуалізації, яка реально застосовується у професійній діяльності нинішніх здобувачів знань з цієї галузі. Так, наприклад, підручники для інженерів містять велику кількість електричних схем, схем функціонування систем вентиляції, планів будівель виробничих підприємств, фотографій реальних промислових об'єктів та пристроїв. Тому вправи на вивчення та аналіз представлених засобів візуалізації є ідеальним фундаментом не лише з точки зору викладача, а й для майбутніх інженерів. Наприклад, доцільно дослідити не лише змістову складову фото або схеми, а й визначити разом, чи достатній ефект вони мають на реципієнта, та чи доцільним є їх використання в умовній професійній ситуації.

Зважаючи на те, що викладач-філолог не є фахівцем, наприклад, з інженерії, доцільним є ретельний добір автентичних матеріалів з авторитетних онлайн-довідників, професійних сайтів або енциклопедій з відповідним посиланням на першоджерело. Щоб уникнути помилок при самостійному створенні засобів візуалізації, рекомендується трансформувати надані в автентичних джерелах текстові фрагменти, які містять числову або статистичну інформацію і легко піддаються трансформації у діаграми, таблиці або графіки.

Також викладач має бути готовим швидко обрати один з вищеназваних форматів для візуалізації матеріалу у режимі реального часу, якщо студентам важко виокремити опорні пункти або найважливішу інформацію з текстового фрагменту, що опрацьовується. Наприклад, викладач має вміти швидко намалювати на дошці або по ходу пояснення правила схему синтаксичної структури речення або, наприклад, укласти таблицю на основі цифрової або статистичної інформації з текстового матеріалу, що наразі вивчається. Такий формат унаочнення «наживо» зручний тим, що дозволяє покроково контролювати засвоєння учасниками навчальної діяльності кожного структурного елементу схеми, таблиці тощо і одразу відповідати на питання, що виникають у студентів. Варто враховувати, що і у завчасній підготовці, і під час спонтанного створення візуальних засобів слід дотримуватися логічних принципів розташування стовпчиків та рядків таблиці, вісей координат або побудови діаграми, щоб трансформований текст став дійсно зрозумілішим, а не навпаки.

На прикладі опрацювання та аналізу ефективності великої кількості наочних засобів здобувачі

вищої освіти звикнуть до продуктивного використання візуалізації, а під керівництвом викладача звернуть увагу на редактори та онлайн-редактори, які допоможуть спростити та пришвидшити процес створення власного візуалізованого продукту. Вирішення третьої задачі також вимагає від викладача великих затрат часу та зусиль – доведеться самому оволодіти навичками роботи з декількома редакторами (бажано з англійським інтерфейсом) та виокремити їх переваги, порівняти ліцензійні пропозиції (наприклад, безкоштовний доступ для студентів або наявність водяного знаку на всіх продуктах безкоштовної версії) та з'ясувати, які є вимоги до програмного забезпечення, адже сьогоднішні студенти тяжіють до використання саме смартфонів, а не комп'ютерів або планшетів у своїй навчальній діяльності.

Якщо вищеназвані перші три завдання є загальноакадемічними, то четвертий пункт є основним безпосередньо для викладачів англійської мови. Оскільки опис засобів візуалізації у рамках шкільної програми обмежується описом фотографій, використовуваних за темами підручників з загальнонавчальної англійської, студенти першого семестру вивчення дисциплін «Іноземна мова» або «Іноземна мова за професійним спрямуванням» мають досить обмежений вокабуляр для аналізу засобів візуалізації. Ситуація ускладнюється й тим, що ані ЗНО, ані ЄВІ з англійської не включають цей аспект, на відміну від більшості міжнародних іспитів, тож постає питання низької мотивації здобувачів вищої освіти при вивченні відповідних лексичних кліше. Лише візуальний контент, який захоплює або інтригує, у взаємодії з наданими викладачем чіткими мовленнєвими патернами може стати фундаментом для побудови впевненості студентів у академічному і професійно-орієнтованому англійському спілкуванні із застосуванням засобів візуалізації на старших курсах бакалаврату.

Студенти 2 курсу інженерних спеціальностей Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного, які саме розпочали вивчення дисципліни «Іноземна мова за професійним спрямуванням (англійська)», проходили вхідне тестування (Skills placement test), яке визначало рівень готовності до роботи з підручником Technical English видавництва Pearson Education Limited. Окрім тестування відбулося також анкетування здобувачів вищої освіти для встановлення рівня цифрової, медіа та візуальної грамотності. За результатами вищевказаного ознайомлення з рівнем підготовленості 32 студентів їх було поділено на групи за рівнями (середній – 21 студент та високий – 11 здобувачів вищої освіти). Наприкінці курсу студенти виконували узагальнюючий тест (Exit test) та повторне анкетування (у форматі самооцінювання). За резуль-

татами вивчення курсу протягом двох семестрів результативність та швидкість опрацювання наочності англійською мовою зростає у 18 студентів з групи середнього рівня (86%) та у всіх 11 респондентів з групи високого рівня. Самі студенти зазначають, по-перше, що витрачають менше зусиль та часу на підготовку усного або письмового опису наданих їм діаграм та схем, володіючи необхідними принципами та вокабуляром, по-друге, що з ентузіазмом самостійно укладають засоби візуалізації (таблиці, графіки, діаграми) замість повного текстового опису визначеної мовленнєвої ситуації.

Розглянемо два аспекти формування навичок візуалізації у курсі ESP – під керівництвом та за менторства викладача англійської мови, а також самостійну роботу здобувачів вищої освіти над візуалізацією похідного або власного контенту.

Викладач англійської мови може ефективно навчати створення засобів візуалізації та застосування наочних засобів на наступних етапах навчальної діяльності у рамках практичного заняття:

1. Прелімінарний. На цьому етапі слід розділити опрацювання використовуваних засобів візуалізації на аналіз представленої змісту та аналіз активного вокабуляру.

Для опрацювання змісту професійно-орієнтованого матеріалу доцільно використовувати завчасно підготовлені схеми, органіграми, таблиці, бульбашкові діаграми – з незначними пропусками або з частково заповненими структурними елементами, що підготують учасників діяльності до сприйняття основного потоку інформації. Зі здобувачами вищої освіти, що вже мають досвід зі створення засобів візуалізації, доцільно, наприклад, спонтанно створити на крейдовій або електронній дошці (або при демонстрації екрану в умовах дистанційного навчання) органіграму з широкої або вже вивченої попередньо теми, яка актуалізує фонові знання з теми, що запланована для вивчення на актуальне або наступне заняття в рамках розділу.

Для опрацювання професійно-орієнтованого вокабуляру пропонується створення семантичних полів (у тому числі коллокативних виразів), таблиць деривативів, асоціативних діаграм, синонімічних рядів з розташуванням найточніших синонімів та приблизних виразів у вигляді лінійки або шкали відповідності.

2. Коопераційний етап включає, власне, вище наведений процес сумісної конвертації текстової інформації у візуалізовану (на кшталт брейнстормінгу), але він сфокусований на темі, що наразі вивчається, і інформації, що щойно була у розробці. Цей етап включає найактивніше засвоєння здобувачами вищої освіти лексичних патернів та вокабуляру для роботи з наочністю. Окрім загаль-

них фраз для представлення того, що бачить здобувач освіти, на цьому етапі активно засвоюються характерні саме для його спеціальності умовні позначення та їх мовні еквіваленти: назви валют, позначки для одиниць напруги, математичні символи, одиниці виміру ваги, висоти, тиску тощо. Також актуальними візуальними засобами є різного роду знаки (графічні та з написами), схеми, плани, топографічні орієнтири. На цьому етапі взаємодія з викладачем є невід'ємною, але групова (командна у випадку змагання) або парна робота студентів найчастіше переважає, оскільки здобувачі вищої освіти радіють можливості продемонструвати власну фахову обізнаність, а партнерство надає їм додаткової переваги.

3. Рефлексійний етап – це етап підбиття підсумків навчальної діяльності у визначеному запланованому обсязі теми або розділу. По-перше, у цей час актуалізується вивчене, по-друге, привертається увага до складних моментів, що потребують додаткового опрацювання, до удосконалення створеного візуального продукту з метою підвищення його ефективності та впливу на реципієнта.

Не менш важливою є візуалізація досягнених окремими студентами або групами (командами) навчальних результатів. Вручення дипломів, сертифікатів учасників або грамот англійською мовою, створених спеціально з визначеного приводу (конкурсу англійської мови, вебквесту, конференції секції англійської мови) має велике мотиваційне значення для студентів. Такі відзнаки, як правило, містять назву навчального закладу, підрозділу, що проводив захід, його тему, досягнення та ім'я отримувача, регалії членів журі та дату церемонії нагородження – це також засіб візуалізації, що відповідає певним сталим нормам оформлення, хоча й заохочує до креативного естетичного оформлення [8]. Зважаючи на схильність сучасної молоді до діджиталізації, доцільно підготувати відзнаки не лише у друкованому, а й в електронному вигляді, адже учасники і переможці заходів різних рівнів і форматів із задоволенням діляться своїми здобутками у соціальних мережах та месенджерах.

Пропонуємо до докладного розгляду вище згадану самостійну роботу здобувачів вищої освіти над візуалізацією похідного або власного контенту. Окрім необхідності поглиблювати цифрову та медіа компетентність майбутнього випускника закладу вищої освіти для формування всебічно освіченого та професійно конкурентоспроможного фахівця, в академічній діяльності нинішнього студента також є нагальна вимога розвитку навичок візуалізації. Саме досвід та практика, а також оновлення знання сучасних тенденцій у ілюструванні та презентуванні (слід зазначити, що незважаючи на фундаментальність принципів візуалізації її форми постійно змінюються, існує навіть мода, що швидко змінюється, на шрифти

та кольори слайдсетів) допоможуть встигати за найактуальнішими ідеями візуалізації.

Подібного досвіду здобувачі вищої освіти можуть набутися, коли беруть участь у наукових конференціях різного рівня: до виступу учасники готують доповідь у супроводі слайдів або постер у разі виступу за стендовою доповіддю. Вимоги до постерів для представлення наукових результатів у форматі *PosterKucha* є більш деталізованими і, водночас, більш суворими, адже, як і кожне слово з промови, на яку всім доповідачам виділяється по 20 секунд максимум на кожен з 20 слайдів презентації, кожен графічний елемент плакату має створювати максимальний ефект на аудиторію, розкриваючи концепцію дослідження, його перебіг та результати максимально доступним чином. Традиційна доповідь також має сталу структуру, і слайдсети супроводу, як правило, підпорядковуються технічним вимогам (розмір та формат файлу, мова слайдсету, оформлення титульного слайду та переліку використаних джерел тощо), а не естетичним.

Велику увагу слід приділяти навчанню здобувачів вищої освіти оформлення рисунків у тезах доповіді або статтях англійською мовою, що подаються до публікації. Критеріями додавання засобів візуалізації у науковий текст є доцільність та ефективність (у тому числі економія місця при обмеженні кількості сторінок або друкованих знаків роботи у готовому вигляді). Окрім написів на самих малюнках автор або автори мають ретельно продумати і логічно та стисло сформулювати назву – як правило, використовуються номінативні речення. Слід приділити велику увагу синтаксичній структурі заголовків і підписів, у яких в англійській мові часто відсутні артиклі та допоміжні дієслова.

Звичайно, слід привчати здобувачів вищої освіти до використання читабельних шрифтів та високоякісних малюнків, схем та діаграм, але набагато важливіше закласти ідею, що візуалізація – засіб не для відтворення доповіді або фрагменту статті, а для допомоги аудиторії чи читачу глибоко і повноцінно проаналізувати почуте, закарбувавши у пам'яті акцентовані автором ідеї, результати та пропозиції для подальшого осмислення або обговорення.

Висновки. Візуалізація і візуалізований контент є звичним явищем для сьогоденних здобувачів вищої освіти, тому збільшення частки наочних навчальних матеріалів сприймається студен-

тами як логічне і доцільне, особливо у курсі англійської за професійним спрямуванням, метою якого є посилення готовності майбутніх фахівців використовувати мову у реальному контексті та професійному середовищі. Для ефективного формування рецептивних та продуктивних навичок учасників курсу викладач повинен забезпечити актуальність і доцільність обраних наочних засобів, вміти вправно трансформувати текстову інформацію у візуалізований контент та навпаки і прищеплювати вище вказану компетентність студентам. Передумовами ефективною навчальною діяльністю з опорою на візуалізовані засоби навчання є також баланс у навчальній діяльності на занятті та в аспектах самостійної та наукової роботи між усіма форматами іншомовленневої інформації (текстовий, візуалізований, мультимедійний) та висока мотивація здобувачів вищої освіти до оволодіння візуальною грамотністю.

Список використаної літератури:

1. Meredith G. P. Visual aids in the teaching of English. *ELT Journal*. 1947. Vol. 1, № 3.
2. TKT glossary of English language teaching. Cambridge : Cambridge Assessment English, 2019. 59 p.
3. Ramírez García M. Usage of Multimedia Visual Aids in the English Language Classroom: A Case Study at Margarita Salas Secondary School (*Majadahonda*). Universitas Complutensis Matritensis, 2013. 83 p.
4. Зайцева Н.В. Візуалізація як невіддільний аспект навчання студентів немовних спеціальностей англійської мови. *Науковий вісник, серія Педагогіка*. МДПУ 2019 № (1)22 С. 126-132.
5. Novawan A. The Use of Visual Aids in ELT Materials. *The Lincom guide to materials design in ELT*. Handoyo Puji Widodo, Lilia Savova, eds. Germany : Lincom Europa, 2010. Pp. 39-54.
6. Suryanto S. How Can Visual Literacy Support English Language Teaching. *LINGUA Jurnal Ilmu Bahasa dan Sastra*. 2014. Vol. 15, no. 1. P. 35–43.
7. Goldstein B. Visual literacy in English language teaching: Part of the Cambridge Papers in ELT series. Cambridge : Cambridge University Press, 2016. 12 p. P. 61–65.
8. Переможців конкурсу есе-2020 нагороджено! – Кафедра іноземних мов. Кафедра іноземних мов. URL: <http://www.tsatu.edu.ua/im/5528/> (дата звернення: 12.07.2022).

Zaitseva N., Symonenko S., Suprun O. Enhancing students' visual literacy in the ESP university course

The presented article analyses the strategies of the effective processing of visualized educational materials for students of non-linguistic majors while studying English for Specific Purposes. It is highlighted that the most effective use of visualization tools in the educational process is preceded by a thorough teacher preparation (determination of visualization forms and educational discipline aspects, implementation of visualization, effective material visualization, formation and development of skills in using the appropriate vocabulary for fluent

oral and written description of the provided visualization tools). Two aspects of the formation of visualization skills in the English for Specific Purposes course are considered – studying under the guidance and mentorship of the English teacher, as well as the students' independent work on the visualization of the derivative content or their own content. The teaching stages of the visualization tools creation and the visual tools application during educational activities as part of practical lessons (preliminary, cooperative and reflective) are outlined. It is accentuated that the visualization of educational results achieved by individual students or groups is of crucial importance. The experience of forming the skills of independent creation of content visualization tools by students is presented (in particular, in the aspects of independent and scientific work of students). It is noted that for the development of visualization skills their experience and practical activity, as well as updating knowledge of modern trends in illustration and presentation are the most important aspects. It is emphasized that the prerequisites for effective educational activities based on visual learning tools are the balance in educational activities in class and in aspects of independent and scientific work between all foreign language information formats (textual, visualized, multimedia formats) and high motivation of students.

Key words: *visualization, visual aids, English for Specific Purposes, foreign language activity, visual literacy.*